

Nr 77.

Av herr Bergh, angående rätt till rekreationsresor mot nedsatt avgift för viss militär personal i övre Norrland.

Vid 1945 års riksdag utformades nya bestämmelser rörande rekreationsresor till nedsatt avgift för viss militär och civilmilitär personal i övre Norrland. Då rekryteringssvårigheterna till vissa poster visat sig stora, har det tett sig angeläget att genom förmåner såsom underlättandet av rekreationsresor söderut locka kvalificerad personal till viktiga och samtidigt svårbesatta befattningar.

Till grund för den år 1945 i denna fråga avlämnade propositionen låg en av försvarets civilförvaltning företagen utredning. I ett utlåtande över utredningens förslag anmärkte allmänna lönenämnden och försvarets lönenämnd, att de funnit det tveksamt, om tillräckliga skäl förelågo för att tillerkänna enbart militära och civilmilitära beställningshavare rätt att årligen företaga rekreationsresa. Lönenämnderna framförde det ur rättvisesynpunkt berättigade påpekandet, att en dylik förmån borde tillkomma alla befattningshavare i statens tjänst, vilka ständigt tjänstgjorde i övre Norrland.

I en i samband med propositionen avlämnad motion framhölls att de principer, vilka statsrådet lagt till grund för sitt förslag, i betydande grad avveko från de grundsatser, efter vilka löneförmåner till statsanställda i allmänhet utgå. Ett fullföljande av tankegången skulle, påpekades det, leda till uppfattningen, att en befattningshavare söderifrån, som ogärna söker en befattning i övre Norrland, bör, om han söker eller transporteras dit, tillerkännas större förmåner än en i övre Norrland redan placerad eller där född tjänsteman eller arbetare.

Vad beträffar arvodesbefattningar avsedda för pensionerade officerare och underofficerare, föreslog Svenska officersförbundet, att rätten till rekreationsresor mot nedsatt avgift skulle utsträckas till all personal, som upprätthåller för pensionerad personal avsedda arvodesbefattningar. Härtill anmärkte försvarets civilförvaltning att »dylika förordnanden vore av mera tillfällig art och avsåge regelmässigt tid intill den 1 oktober 1945, efter vilken tid pensionerad personal i större utsträckning förväntades bliva disponibel för ifrågavarande arvodesbefattningar. Med hänsyn till den mera provisoriska karaktären av de härutinnan vidtagna åtgärderna ansåge civilförvaltningen sig icke böra förorda utsträckande av rätten till rekreationsresor till angivna personalkategorier.»

Enligt vad lönenämnderna inhämtat vore svårigheterna att rekrytera arvodesbefattningar i övre Norrland lika stora som i fråga om andra mili-

tära beställningar, och lönenämnderna förordade därför, att förmånen skulle utvidgas att avse samtliga personer, förordnade att uppehålla befattningar, som enligt gällande organisation skola bestridas av pensionerad personal.

Departementschefen anslöt sig i denna fråga till civilförvaltningens uppfattning och anförde i propositionen: »Utnyttjandet av annan personal än pensionerad i befattningar som här avses får anses såsom ett provisorium och bör icke föranleda en utsträckning av nu ifrågavarande bestämmelser.»

Ifrågavarande bestämmelse har nu kommit att tillämpas under så lång tid, att man icke kan tala om ett provisorium. Då förutsättningarna för departementschefens ställningstagande icke längre äro för handen, får frågan anses ha kommit i ett nytt läge.

För närvarade finnas i Norrbotten ett antal befattningshavare, reservpersonal och värnpliktig personal, vilka uppehålla arvodesbefattningar, avsedda för pensionerade officerare och underofficerare. Dessa befattningshavare ha varit förordnade sedan kriget och fullgöra sina tjänster med samma skyldigheter som pensionsavgångna. De sakna emellertid dessas förmån av rekreationsresor till nedsatta biljettpriser.

Då dessa förhållanden varat i det närmaste fem år och intet synes tyda på att de komma att upphöra, ter det sig orimligt, att förmånen av rekreationsresor till nedsatt avgift skall bero på vem som innehar befattningen i stället för att vara förenad med själva befattningen.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av TLA 57/1945 mom. 1 c, att förmånen av rekreationsresa till nedsatt avgift skall tillkomma varje innehavare av befattning i övre Norrland, avsedd för pensionerade officerare och underofficerare.

Stockholm den 20 januari 1950.

Ragn. Bergh.